

Emina Vučelj,
studentica IV godine Filozofskog fakulteta u Sarajevu
Druga nagrada na konkursu Fonda "Bošnjaci" Sarajevo

Na stećcima ruke mojih predaka mirno podignute, raširenih prstiju. Kao da nam mašu. Kao da nas pozdravljaju ili nas zaustavljaju.

Ako nam mašu, onda žele da nam kažu: Tu ste, sretno vam na zemlji svojoj, zemlji predaka koji nikome nisu činili zlo, već živjeli na ovoj zemlji čuvajući svu njenu ljepotu i dobrotu za buduća pokoljenja. Sve njive, livade poput ćilima šarene i mirisne, njive plodne i rodne, planine visoke poput zelenih jorgana griju Bosnu, jezera kao oči gorske, smaragdne rijeke poput goriva vijugaju plodnim dolinama. Čas se umire ravnicom, čas huknu niz brda i planine preko kojih su se pružili mostovi u Mostaru, Višegradu, Bihaću, spajajući obale zelene. Vitkim rukama ruke spajaju. Ljude spajaju. Povezuju srca nadom veziljom.

Ako nas pozdravljaju, onda nas pozdravljaju što smo tu, svoji na svome, na zemlji svoji predaka, vjerni stotinama, hiljadama godina, u ovoj Bosni brdovitoj, plahovitoj, stjenovitoj, ali toploj, pa kao da joj njedra počinju od Bužima sve toplije do Mostara. Skrila nas u svoja njedra od Une do Neretve, od Save do Drine, a mi smo njeno veliko srce koje pulsira samo za nju.

„Aferim!“ kažu nam ruke sa stećaka podignute i pozdravljaju, i ne samo nas, već pozdravljaju i mašu svakome dobronamjernome putniku namjerniku u ovoj zemlji.

Tvojoj zemlji,
vašoj zemlji,
mojoj zemlji,
našoj zemlji.

Ako nam govore da stanemo, onda nam kažu: "Stanite i zamislite se nad svojom zemljom, nad svojim životima, nad svojom sudbinom, nad svojim budućim generacijama. Ima li išta ljepše od svoje zemlje, od slobode, od mladosti?!"

Stojim, a sjećanja naviru kao biseri rijeke Une, nižu se: aladže na nanama našim kao istkane sedžade bosanske i šuštanje mehkih dimija poput grana behara te žene Bosanke tanahnim lukom povijene. Sehare sa boščama i boščalucima, u svakom miris narandže, vezene mahrame sa kerama, miris gurabija i rahatlokuma, a na dnu, dolje, ispod svega, ušuškana Knjiga kadifom umotana. Kraj pendžera, u majčinom krilu, kroz vezene zarove, kroz mušepke, vire glavice, nestašne i bezbrižne, dječije.

Bosanci, vitezovi visoka čela i uzdignute glave, ljudine koraka duga i čvrsta. U očima im vatra i sunce, u licu zornost i bujrum, u rukama i pero i mač, pa u svakom njih vidim i mu'mina i junaka, i hizmećara i muderisa, i alima i agu, i bećara i muža.

Djeca kao cvjetovi, kao bulke, kao cvrčci, kao mravi.

Djevojke kao golubice, stasite. Svilene, konačno, kose rasplele, pa kao da im ptice krilima na ramenima lepršaju. A svaka vlas konac svilen, bršljan zelen, i, povrh njega, krošnja dunje mirisne.

Momci stasiti kao jablanovi, čvrsti kao stijene. U mišicama njihovim kremene krijesnice, u glavama bezbrižnost i sreća, u licima i očima vedrina, iz koje, čudom nekim, lahko munje sijevnu i zagrmi, ako zatreba.

Gdje sam tu ja?, pitam se. Stojim ispred podignute ruke i, eto, vidim Hasanaginicu, negdje u Džennetu svoju djecu obgrlila, Mešin Ahmed Nurudin na onome svijetu pogledom zidove ruši i cvijetne staze sadi, mimare Sinana i Hajrudina, kako kamen po kamenu nižu, obale i svjetove spajaju, a njihove ruke

dugačke, preko mostova čvrsto se stežu i pozdravljaju. Vidim sreću i suze radosnice u očima Ferhat-paše i Gazi Husrev-bega, sa kojima se abdest uzeti može, pa čistu dušu Ajvaz-dedinu ispred napuklih stijena prusačkih iz kojih bistra voda teče. Karađoz usred mostarske medrese uvakufljenu sreću na dlanu drži, kao dragulje. I ajete časne: Pa ko uradi i koliko trun dobra-vidjet će ga.

I gle, na drugom kraju Bosne, skoro od Save, tutnji vojska bosanska, a sa gradačačke bijele kule gleda ih vjerna ljuba Huseinova. Krenuo kapetan, Zmaj od Bosne, da brani Bosnu kroz kapetanije i sandžake. Preko sedam, preko osam, preko mornih, preko gorkih...

O Bože, gdje sam tu ja? Šta to od mene traži ta podignuta desnica mojih predaka? Ispred mene je veliko raskršće i svi putevi zovu.

Kuda? Kuda da krenem? Nikuda. Ostajem ovdje, ali drugačija, sa drugačijim razmišljanjima i drugačijim prohtjevima, nekakvim sasvim novim. Svojim. Preda mnom se ruše granice, otvara svijet svoja vrata, a ja sam sa ulazne kapije Evrope. Tu sam, sasvim blizu. Podignute ruke stanem i zamislim se, dobro razmislim, okrenem se i krenema ka Evropi, ka modernim vremenima, u osvajanje novih znanja. Da učim, čitam, proučavam, da pišem svojoj i o svojoj Bosni i da sve što je moje zaključam u naninu seharu, a ključ, on je u mojoj duši. U mome srcu. U mojoj glavi. U visoko, stemenom uzdignutoj desnici. Na vjernost i čast uzdignutoj. Što zaklinje se:

Ja, dobra Bošnjakinja,

Zaklinjem se, Tebi, Bosno

Pravi prijatelj ću Ti biti

Od sebe

Dovijeka!

Na pravi put ću, Ti, Majko, izaći

Gordost

Slavu

Ljepotu imena Ti

Prenosit ću svijetom k'o skromni Bašeskija

Istinu zborit ću Istinom

Da ti se, bez srama, k'o Odisej Itaki,
vratim

Vjerna Ti,

k'o Umihana ljubavi Mujinoj

zaklnjem se, Tebi, desnicom

Pazit ću

da ne idem malena

ispod zvijezda;

Željet ću da

na svom koncu

mjesto u prah

prijeđem sva u zvijezde

Da potomcima

k'o vjerni radiša

skujem čun prijevoznik

preko Modre rijeke.